

Laki eläinten hyvinvoinnista

Kotieläintilojen talvi-info
16.1.2024

Jenni Kiilholma, eläinlääkäri

Uusi eläinten hyvinvointilaki

Uusi kansallinen laki eläinten hyvinvoinnista

- Eläinsuojelulaki 247/1996 → Laki eläinten hyvinvoinnista
<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2023/20230693#Pidm46434451158112>
- Astui voimaan 1.1.2024
- Miksi:
 - Eläinten hyvinvoinnin edistäminen ja suojele sekä eläinten kunnioituksen ja hyvän kohtelun lisääminen
 - Lisätään vaatimus siitä, että ihmisen hoidossa olevan eläimen tulisi voida toteuttaa eräitä olennaisia käyttäytymistarpeitaan.
- Muita lakeja muuttuu:
 - Eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annettua lakia muutetaan laajentamalla eläinlääkäriin ilmoitusvelvollisuutta.
 - Kalastuslakiin sisällytetään saaliiksi otettavien kalojen ja rapujen sekä syöttinä käytettävien kalojen lopetusta koskevat säännökset.
 - Muut teknisluonteiset muutokset: Rikoslaki, Eläinten kuljetuksesta annettu laki, Metsästyslaki, ”Koe-eläinlaki”, Luonnonsuojelulaki, Jalostuslaki

Mikä muuttuu, osa I

- 8 §, liite I Eläinlajilista: Laissa säädetään niistä eläinlajeista ja eläimistä, joita voidaan pitää tuotantoeläimenä, seura- ja harrastuseläimenä, sirkuseläimenä tai kiertävässä eläinnäyttelyssä.
- 37 § Vaatimuksia pitopaikkaan
 - Eläimen jatkuva paikalleen kytkeminen pysyvässä pitopaikassa kielletään tietyin poikkeuksin.
 - Eläimen liikkumista ei saa jatkuvasti rajoittaa siten, että eläimellä ei ole mahdollisuutta kääntyä ympäri.
 - Uusien kiinteärakenteisten porsitushäkkien rakentaminen ja käyttöönotto kielletään. Emakoiden ja ensikoiden pidempiaikainen pito tiineyttyshäkeissä kielletään 12 vuoden siirtymäajalla.
- 121 § Uusien parsinavetoiden rakentaminen ja käyttöönotto kielletään.
 - Viiden vuoden siirtymäajalla kielletään **muiden nautojen kuin maidontuotantoa varten pidettävien lehmien ja hiehojen** sekä hevosten jatkuva kytkettynä pitäminen.
 - Toiminnassa olevien parsinavetoiden käyttöä ei siis kielletä. Voidaan hyödyntää maidontuotantoa varten pidettävien lehmien ja hiehojen pidossa käyttöikänsä loppuun saakka.

Uusi 38§: Erilliset käsittelytilat

- Eläinten pitopaikoissa on oltava käsittelyn mahdollistavat ja erilliset sairastilat
https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/elaimet/elainten-hyvinvointi/tiedote_elainten_kasittelytilat_alkaen-1.1.2024.pdf
- Eläinten pysyvässä pitopaikassa tai sen yhteydessä on oltava eläinten tarkastamisen ja käsittelyn kannalta välttämättömät tilat ja välineet sekä tarvittaessa tilat sairaiden ja vahingoittuneiden eläinten hoitoa ja eristämistä varten.
- Pitopaikka on pysyvä, jos eläin viettää aikaansa siinä pääosan vuorokaudesta.
- Pitopaikkoihin voi olla tarpeen hankkia uusia laitteita tai tehdä rakenteellisia muutoksia, jotta eläinten käsittely on turvallista paitsi eläimille, myös niitä käsitteleville ihmisille. Eläinten tarkastamisessa ja käsittelyssä sekä sairaiden tai vahingoittuneiden eläinten hoidossa ja eristämisessä voidaan usein hyödyntää samoja tiloja ja kiinnipitovälineitä.
- Eläinlajista ja eläintenpitomuodosta riippuen pysyvässä pitopaikassa tai sen yhteydessä on oltava myös tarvittavat tilat eläinten lepäämistä ja mahdollista eristämistä varten.
- Esimerkiksi broilerikasvattamossa sairastiloja ei käytännössä tarvita, koska yksittäiset sairastuneet ja vahingoittuneet eläimet yleensä lopetetaan hoidon sijaan.
- Säännös koskee myös harraste- ja lemmikkieläimiä.

Uusi 21§: Jatkuvan vedensaannin vaatimus

- Kaikilla nisäkkäillä ja linnuilla on oltava pysyvässä pitopaikassaan jatkuvasti mahdollisuus juoda vettä https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/elaimet/elainten-hyvinvointi/jatkuvan_vedensaannin_vaatimus_1.1.2024_ruokavirasto.pdf
- Juomaveden jatkuvaa saatavilla oloa ei kuitenkaan edellytetä esimerkiksi lyhytaikaisen tarhaamisen, kuljetuksen tai muun vastaavan lyhytaikaisen säilytyksen aikana.
- Vesi voidaan tarjota esimerkiksi vesiastiasta, automaattisesta vesinipasta tai –kupista tai järjestämällä eläimelle pääsy juomaan sopivasta luonnonvesistöstä. Vesi ei saa jäätymään pakkasjaksojen aikana.
- Säännös koskee laajaa eläinjoukkoa, joille ei aiemmin ole vaadittu jatkuvaa vedensaantia, kuten kissat, koirat ja muut pienikokoiset seuraeläimet sekä hevoset ja naudat. Uuden säännöksen myötä eläinten pitopaikkoihin voi olla tarpeen tehdä rakenteellisia muutoksia, jotta eläinten vedensaanti on turvattu **etenkin jo tulevana talvena**. Esimerkiksi ulkotarhoissa asuvat koirat, linnut ja hevoset voivat tarvita jatkossa lämmitettävät vesikupit talvella.
- **Vedensaannin toteutumista valvotaan vuoden alusta lähtien eläinsuojelutarkastusten yhteydessä.**

Poikkeuksia jatkuvan vedensaannin vaatimukseen:

- vastasyntyneet tai -kuoriutuneet eläimet
- luonnonvaraiset, laajoilla alueilla luonnonmukaisissa olosuhteissa tarhattavat eläimet
- eläimet, joille joudutaan eläinlääketieteellisestä syystä rajoittamaan vedensaantia
- porot silloin, kun saatavilla on rajoituksetta puhdasta lunta
- tilanteet, jolloin poikkeuksellisen vaikeat sääolosuhteet estävät sulan veden jatkuvan saatavilla pidon. Vuosittain toistuvat pakkasjaksot eivät kuitenkaan ole tässä pykälässä tarkoitettuja poikkeuksellisia sääolosuhteita.
- sellaiset eläinten pysyvät pitopaikat, joissa sulan veden jatkuva saatavilla pito on kohtuuttoman vaikea järjestää eläinten pitomuodosta ja sääolosuhteista johtuvista syistä talviaikana – esim.: vasikoiden iglukasvatus, ammattimaiset rekikoiratarhojen rekikoirat ja tietyt turkiseläimet. Silloin, kun vesi sääolosuhteiden takia jäätyy, on eläimet juotettava kuitenkin vähintään kolme kertaa päivässä.
- Sioilla edellytetään jatkuvaa veden saatavilla oloa vasta kahden viikon iästä alkaen
- Karitsoilla sekä kileillä viikon iästä alkaen

...ja vielä lisää muutoksia

- Eläimille tehtävien kivulioiden toimenpiteiden yhteydessä tulisi jatkossa käyttää kivunlievitystä. Tuotantoeläimenä pidettävien sikojen kirurginen kastraatio kielletään 12 vuoden siirtymäajalla.
 - Uusi toimenpideasetus tuli voimaan 1.1. 2024
- Eläinjalostusta koskevaa sääntelyä tarkennetaan ja selkeytetään. Asetus tulossa.
- Loukkaantuneiden tai muutoin avun tarpeessa olevien luonnonvaraisten eläinten hoitoa koskevia säännöksiä täsmennetään ja sääntelyä laajennetaan.
- Luonnonvaraisten eläinten hoitolatoiminnan harjoittaminen tulee olemaan ilmoituksenvaraista toimintaa.
- Eläintarhojen roolia luonnonvaraisen eläimistön ja luonnon monimuotoisuuden suojelussa vahvistetaan nykyisestä.
- Koiran- ja kissanpentujen pentutehtailuun puututaan säätämällä koirien ja kissojen myynti-ilmoitusten vähimmäissisällöstä sekä kieltämällä alle puolivuotiaiden koiran ja kissanpentujen tuonti Suomeen, jos tarkoituksena on myydä ne täällä eteenpäin.
- Eläinten teurastusta koskevaa sääntelyä muutetaan siten, että eläin on aina tainnutettava ennen verenlaskua. Muutos koskee paitsi uskonnollisista syistä noudatettavaa erityistä teurastustapaa, myös yksityiskäyttöön teurastettavaa siipikarjaa.

Kuva: Marjukka Mattio

Päivitetty jaloitteluvaatimus

- Asetustasolla jaloitteluvaatimusten muutos parsinavetoissa (asetus nautojen suojelusta 592/2010 17 §)
- Lypsylehmät ja pääasiassa maidontuotantoa varten kasvatettavat hiehot, jotka pidetään kytkettyinä, tulee päästää laitumelle tai muuhun tarkoituksenmukaiseen jaloittelutilaan vähintään 90 päivänä:
 - 60 päivää 1.5. – 30.9.
 - 30 päivää 1.10. – 30.4. (uusi vaatimus!)
 - Mahdollisuus hakea poikkeusta AVIsta:
<https://avi.fi/asioi/henkiloasiakas/luvat-ilmoitukset-ja-hakemukset/elaimet/nautojen-laidunnus-ja-jaloittelu-kesaaikaan>
- Jaloittelutilan pinta-alan on oltava vähintään kuusi neliometriä siellä pidettävää nautaa kohden. Pinta-alan on oltava kuitenkin aina vähintään 50 neliometriä.
- **Tulee voimaan 1.10.2024**

Uusia asetuksia tulossa

- Eläinsuojelulain nojalla annetut eläinlajikohtaiset asetukset jäävät voimaan toistaiseksi ja ne kumotaan sitä mukaan, kuin uusia asetuksia valmistuu.
- Valmistelussa MMM:ssä:
 - **Nauta-asetus:** kokonaisuudistus on tarkoitus aloittaa ensi vuoden puolella, keväällä todennäköisesti kuullaan sidosryhmiä.
 - **Turkisasetus:** tulossa alkuvuodesta lausunnolle.
 - **Asetus kanojen suojelusta:** Poikaskasvatusta koskeva muutos on valmistelussa edelleen ja siihen on mahdollisesti tulossa muutos lausuntokierroksen jälkeiseen versioon.
 - **Broileriasetus:** teuraspainokertoimia päivitetään ja siirretään broilerikasvattajan pätevyysvaatimus asetustasolle lausunnolle piakkoin tulevassa muutosehdotuksessa.
 - **Hevosia ja tuotantokaneja koskevat asetukset**
 - **Eläinten jalostusta koskevan asetuksen** valmistelu aloitetaan ensi vuonna (2025)

A herd of cows of various colors (brown, black, white) is running across a lush green field. In the background, there is a dense forest of green trees under a clear blue sky. The scene is bright and sunny.

Suomessa eläimillä on hyvä olla!

Antibioottien myynti tuotantoeläimille

Kokonaismyynti (kg aktiivista ainetta)*

Tuotantoeläinten antibioottien kokonaismyynti väheni 14 % ollen matalampi kuin koskaan aikaisemmin. Kansainvälisesti vertaillen antibioottien käyttö on Suomessa erittäin maltillista ja hallittua sekä EU-indikaattoreilla että kokonaismyyntinä arvioiden.

* Korjattu, vuosivaikutus <1 %.

Lähde: Ruokavirasto, FinresVet raportti

Kiitos!

jenni.kiilholma@mtk.fi

Puh: 050-477 16 58

16.1.2024

Kuva: Markku Kiili / BF Media Bank